

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**  
**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ**  
**БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии**

Аннотация к дипломной работе  
**СООБЩЕСТВА ПТИЦ ОТРЯДА ВОРОБЬИНООБРАЗНЫЕ**  
**НА НЕКОТОРЫХ ТИПАХ РЕНАТУРАЛИЗИРУЕМЫХ**  
**ТЕРРИТОРИЙ**

Передерий Анна Юрьевна  
Научный руководитель:  
доктор биологических наук, профессор В.В. Гричик

Минск, 2024

## РЕФЕРАТ

Дипломная работа 52 с., 9 рис., 3 табл., 33 источника.

ВОРОБЬИНООБРАЗНЫЕ, PASSERIFORMES, ВИДОВОЙ СОСТАВ, СТРУКТУРА СООБЩЕСТВА, БИОТОПИЧЕСКОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ, ПАУТИННЫЕ СЕТИ, ПЛОЩАДОЧНЫЙ УЧЕТ.

**Объект исследования:** сообщества птиц отряда Воробьинообразные (Passeriformes).

**Цель работы:** на основе собранного материала охарактеризовать сообщества Воробьинообразных некоторых типов ренатурализируемых территорий.

**Методы исследования:** паутинные сети, площадочный учет.

Учеты проведены на территории Березинского биосферного заповедника во второй половине июля 2023 года и на территории геостанции «Западная Березина» в 2022 и 2023 году. В Березинском биосферном заповеднике отмечено 43 пары птиц отряда Воробьинообразные принадлежащих к 12 видам 7 семейств. На геостанции «Западная Березина» в 2022 году было отловлено 10 птиц, принадлежащих к 5 видам 3 семейств. В 2023 году было отловлено 56 видов птиц отряда Воробьинообразные принадлежащих в 13 видам 3 семейств. Также по геостанции использовался материал, собранный другими студентами в различные года.

Преобладающими семействами, отловленными у на территории геостанции «Западная Березина», в различные года были Славковые, Дроздовые и Синицевые. Из них больше всего было особей славки серой (*Sylvia communis*), славки садовой (*Sylvia borin*), пеночки-теньковки (*Phylloscopus collybita*), славки-черноголовки (*Sylvia atricapilla*), зарянки (*Erithacus rubecula*) и большой синицы (*Parus major*). В 2022 году больше всего было особей славки-черноголовки (*Sylvia atricapilla*). В 2023 году больше всего было особей славки серой (*Sylvia communis*) и славки-черноголовки (*Sylvia atricapilla*). Метод – паутинные сети.

На территории Березинского биосферного заповедника с помощью метода площадочного учета было отмечено 43 пары птиц, принадлежащих к 12 видам 7 семейств. Самыми многочисленными являются птицы семейств Трясогузковые и Ласточковые. Преобладающими видами являются ласточка деревенская (*Hirundo rustica*) и трясогузка желтая (*Motacilla flava*).

Если сравнивать значения индексов двух биотопов, то можно прийти к выводу, что пойма реки обладает большим видовым богатством, а доминирование здесь выражено сильнее, чем в заповеднике.

Общими видами для данных территорий являются: чекан луговой, зеленушка, коноплянка, городская ласточка, обыкновенная овсянка.

## РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 52 с., 9 мал., 3 табл., 33 крыніцы.

ВОРОБЬИНООБРАЗНЫЕ, PASSERIFORMES, ВІДАВЫ СКЛАД, СТРУКТУРА СУПОЛЬНАСЦІ, БІЯТАПЧНАЕ РАЗМЕРКАВАННЕ, ПАВУЦІННЕВЫЯ СЕТКІ, ПЛОЩАДОЧНЫЙ ЎЛІК.

**Аб'ект даследавання:** супольнасці птушак атрада Воробьинообразные (Passeriformes).

**Мэта працы:** на аснове сабранага матэрыялу ахарактарызаваць супольнасці Воробьинообразных некаторых тыпаў рэнатуралізіруемых тэрыторый.

**Метады даследавання:** павуцінневыя сеткі, плошчадочны ўлік.

Улікі праведзены на тэрыторыі Бярэзінскага біясфернага запаведніка ў другой палове ліпеня 2023 года і на тэрыторыі геастанцыі «Заходняя Бярэзіна» ў 2022 і 2023 годзе. У Бярэзінскім біясферным запаведніку адзначана 43 пары птушак атрада Воробьинообразные належаць да 12 відах 7 сямействаў. На геастанцыі «Заходняя Бярэзіна» ў 2022 годзе было адлоўлена 10 птушак, якія належаць да 5 відаў 3 сямействаў. У 2023 годзе было адлоўлена 56 відаў птушак атрада Воробьинообразные якія належаць у 13 відах 3 сямействаў. Таксама па геастанцыі выкарыстоўваўся матэрыял, сабраны іншымі студэнтамі ў розныя гады.

Пераважнымі сямействамі, адлоўленымі ў на тэрыторыі геастанцыі «Заходняя Бярэзіна», у розныя гады былі Слаўкавыя, Драздовыя і Сініцавыя. З іх больш за ўсё было асобін слаўкі шэрай (*Sylvia communis*), слаўкі садовай (*Sylvia borin*), пеначкі-цянькоўкі (*Phylloscopus collybita*), слаўкі-чорнагалоўкі (*Sylvia atricapilla*), заранкі (*Erithacus rubecula*) і вялікай сініцы (*Parus major*). У 2022 годзе больш за ўсё было асобін слаўкі-чорнагалоўкі (*Sylvia atricapilla*). У 2023 годзе больш за ўсё было асобін слаўкі шэрай (*Sylvia communis*) і слаўкі-чорнагалоўкі (*Sylvia atricapilla*). Метад – павуцінневыя сеткі.

На тэрыторыі Бярэзінскага біясфернага запаведніка з дапамогай метаду плошчадочнага ўліку было адзначана 43 пары птушак, якія належаць да 12 відах 7 сямействаў. Самымі шматлікімі з'яўляюцца птушкі сямействаў Пліскавыя і Ластаўкавыя. Пераважнымі відамі з'яўляюцца ластаўка вясковая (*Hirundo rustica*) і пліска жоўтая (*Motacilla flava*).

Калі параўноўваць значэння індэксаў двух біятопаў, то можна прыйсці да высновы, што пойма ракі валодае большым багаццем, а дамінаванне тут выказана мацней, чым у запаведніку.

Агульнымі відамі для дадзеных тэрыторый з'яўляюцца: чакан лугавой, зелянушка, канаплянка, гарадская ластаўка, звычайная аўсянка.

## ABSTRACT

Thesis 52 p., 9 figures, 3 tables, 33 sources.

PASSERIFORMES, PASSERIFORMES, SPECIES COMPOSITION, COMMUNITY STRUCTURE, BIOTOPIC DISTRIBUTION, SPIDER WEBS, SITE ACCOUNTING.

**Object of research:** communities of birds of the order Passeriformes (Passeriformes).

**Aim of the work:** on the basis of the collected material, to characterize the communities of Passeriformes of some species of renaturalized territories.

**Methods of investigation:** spider webs, site accounting.

The research was carried out on the territory of the Berezinsky Biosphere Reserve in the second half of July 2023 and on the territory of the Zapadnaya Berezina geostation in 2022 and 2023. 43 pairs of passerine birds belonging to 12 species from 7 families have been registered in the Berezinsky Biosphere Reserve. In 2022, 10 birds belonging to 5 species from 3 families were captured at the Zapadnaya Berezina geostation. In 2023, 56 species of passerine birds belonging to 13 species from 3 families were captured. The geostation also used material collected by other students in different years.

The predominant families captured on the territory of the Zapadnaya Berezina geostation in different years were Sylviidae, Turdidae and Paridae. Of these, the majority were individuals of the *Sylvia communis*, *Sylvia borin*, *Phylloscopus collybita*, *Sylvia atricapilla*, *Erithacus rubecula* and *Parus major*. In 2022, there were the most individuals of the *Sylvia atricapilla*. In 2023, there were the most individuals of the *Sylvia communis* and the *Sylvia atricapilla*. The method is spider webs.

On the territory of the Berezinsky Biosphere Reserve, 43 pairs of birds belonging to 12 species from 7 families were recorded using the area accounting method. The most numerous are birds of the Wagtail and Swallow families. The predominant species are the *Hirundo rustica* and the *Motacilla flava*.

If we compare the values of the indices of the two biotopes, we can conclude that the floodplain of the river has a great species richness, and the dominance here is more pronounced than in the reserve.

Common species for these territories are: *Saxicola rubetra*, *Chloris chloris*, *Cannabina cannabina*, *Delichon urbica*, *Emberiza citrinella*.